

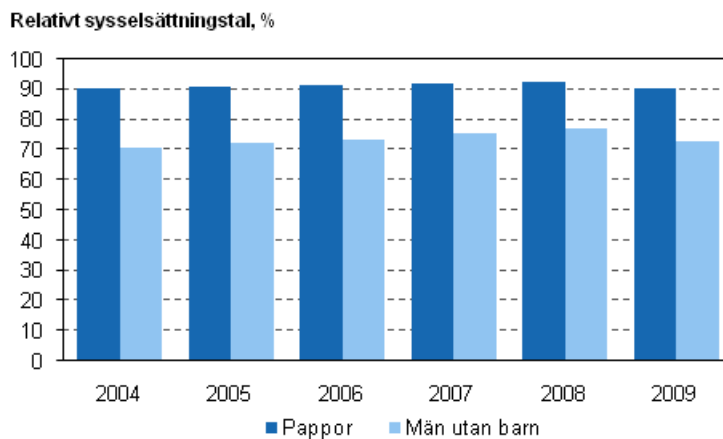
Arbetskraftsundersökning

Familjer och arbete år 2009

Pappornas sysselsättning fortsatt god under recessionen

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning förblev pappornas sysselsättning god under recessionen 2008 och 2009. Även om recessionen minskade särskilt på sysselsättningen bland män, förblev det relativa sysselsättningstalet för pappor med barn under 18 år på en hög nivå. Minskningen av sysselsättningen hänförde sig relativt sett mer till män utan barn. Uppgifterna framgår av Arbetskraftsundersökningens årsöversikt *Perheet ja työ vuonna 2009 (Familjer och arbete år 2009)*.

De relativa sysselsättningstalen för män med och utan barn under åren 2004–2009, 20–59-åringar

Den ekonomiska recessionen som började vid övergången från 2008 till 2009 minskade särskilt på sysselsättningen bland män. De permitteringar och uppsägningar som recessionen fört med sig samt arbetslösheten som blivit allt vanligare har emellertid hänfört sig mer till män utan barn än till pappor med barn under 18 år. Det relativa sysselsättningstalet för pappor minskade relativt sett mindre än det relativa sysselsättningstalet för män utan barn. Då det relativa sysselsättningstalet för 20–59-åriga pappor förblev omkring 90 procent, var det bara 73 procent bland män i samma ålder utan barn år 2009. Det relativa sysselsättningstalet bland män utan barn var i alla åldersgrupper lägre än för pappor.

Arbetslösheten blev klart vanligare bland män utan barn än bland pappor med barn under 18 år. Det relativa arbetslöshetstalet bland män utan barn steg från sju till elva procent mellan åren 2008 och 2009. Däremot

ökade arbetslösheten bland pappor betydligt mindre, och det relativa arbetslöshetsstalet var bara omkring fyra procent år 2009.

Länkar

Arbetskraftsundersökningens uppdaterade tabeller (på finska): <http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tau.html>

Förändringarna i sysselsättning, anställningsförhållanden och arbetstider år 2009 har beskrivits i arbetskraftsundersökningens tidigare årsöversikter: [Sysselsättning och arbetslöshet 2009](#) och [Arbetstid och anställningsförhållanden 2009](#).

Innehåll

Kvalitetsbeskrivning: Arbetskraftsundersökningen.....4

Kvalitetsbeskrivning: Arbetskraftsundersökningen

1. Relevans av statistikuppgifterna

Arbetskraftsundersökningen är en urvalsundersökning som används för statistikföring av den 15–74-åriga befolkningens deltagande på arbetsmarknaden, i sysselsättning, arbetslöshet och arbetstid per månad, kvartal och år. Varje månad intervjuas omkring 12 000 personer som får svara på frågor om sin verksamhet i förhållande till arbetsmarknaden under en veckas tid. Intervjuerna gäller årets alla veckor. Utgående från de uppgifter som intervjupersonerna lämnar skapas en bild av hela den 15–74-åriga befolkningens verksamhet. Vid grundklassificeringen av arbetsmarknadsställning indelas befolkningen i sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften. Sysselsatta och arbetslösa utgör tillsammans arbetskraften.

Undersökningen ger en färsk och täckande bild av arbetskraften och förändringarna på arbetsmarknaden. I offentligheten följer man varje månad med hur i synnerhet arbetslösheten och sysselsättningen har förändrats jämfört med motsvarande månad året innan. Säsongrensade siffror används vid uppföljning av förändringstrenden. Undersökningen ger information också om personer i arbetsför ålder som inte är sysselsatta eller arbetssökande. Arbetskraftsundersökningen beskriver individer. Från och med år 2003 får man med hjälp av delurval även uppgifter om hushållens struktur samt verksamheten hos hushållets alla personer i arbetsför ålder i förhållande till arbetsmarknaden. Ytterligare information om arbetskraftsundersökningens uppgiftsinnehåll finns på adressen http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2008-02-19_tlu_001_sv.html.

Arbetskraftsundersökningens resultat för respektive månad och kvartal beskriver säsong- och konjunkturvariationer inom sysselsättningen. Arbetskraftsundersökningens tidsserier beskriver däremot förändringarna på arbetsmarknaden under längre perioder. De årliga medeltalen beskriver strukturen hos arbetskraften, de sysselsatta, arbetslösa och dem som inte hör till arbetskraften bl.a. efter näringsgren, yrke, utbildning, åldersgrupp, kön och region.

Undersökningsresultaten används bl.a. för utarbetande av arbetskraftspolitiska prognoser och planer, som stöd för beslutsfattandet samt vid uppföljning av effekterna av olika sysselsättningsåtgärder. Viktiga aktörer som använder resultaten är ministerierna, organ som svarar för regionplanering, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, universitet och forskningsinstitut, internationella organisationer och Europeiska unionen. Vid Statistikcentralen används uppgifterna bl.a. vid sammanställandet av nationalräkenskaperna.

Det nuvarande uppgiftsinnehållet i arbetskraftsundersökningen bygger i huvudsak på EU:s förordningar (EG nr 577/1998, 2257/2003 och 430/2005) om arbetskraftsundersökningar. Ytterligare information om EU:s arbetskraftsundersökning finns på adressen http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/employment/info/data/eu_lfs/index.htm. Sedan år 1999 har det i samband med arbetskraftsundersökningen gjorts en gemensam s.k. ad hoc-tilläggsundersökning för EU-länderna. Ämnen i undersökningen varierar årligen. Ytterligare information finns på adressen http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2010-01-15_men_001.html (på finska).

De begrepp och definitioner som används i undersökningen följer FN:s internationella arbetsorganisations ILO:s rekommendationer och förordningar hos Europeiska unionens statistikväsen.

Begrepp:

- Som **sysselsatt** räknas en person som under referensveckan har utfört förvärvsarbete i minst en timmes tid mot ersättning i form av penninglön eller naturaförmån eller i vinstförvärvssyfte. En person som varit frånvarande från arbetet under undersökningsveckan räknas som sysselsatt, om orsaken till frånvaro är egen sjukdom eller moderskaps- eller faderskapsledighet eller frånvaro har varat mindre än 3 mån. Sysselsatta kan vara löntagare, företagare eller personer som arbetar som oavlönade medhjälpare i en familjemedlems företag.
- **Arbetslös** är en person som under referensveckan är utan arbete och under de senaste fyra veckorna aktivt har sökt arbete som löntagare eller företagare, och som skulle kunna ta emot ett arbete inom två veckor. Även en person som är utan arbete och väntar på att börja ett avtalat arbete inom tre månader räknas som arbetslös, om hon/han kunde börja arbeta inom två veckor.

- Till **arbetskraften** hör alla 15–74-åringar som under referensveckan antingen var sysselsatta eller arbetslösa.
- Till kategorin '**utanför arbetskraften**' räknas personer som under referensveckan inte hörde till kategorin sysselsatta eller till kategorin arbetslösa. För kategorin '**utanför arbetskraften**', kan även användas beteckningen 'ej i arbetskraften'. Mera om andra begrepp som gäller arbetskraftsundersökningen: http://tilastokeskus.fi/til/tyti/kas_sv.html

Klassificeringarna i arbetskraftsundersökningen är Näringsgrensindelningen 2008 (TOL 2008, NACE Rev. 2) fr.o.m. början av år 2009, Yrkesklassificeringen 2001 (ISCO-88) och Yrkesklassificeringen 1987, Klassificeringen av socioekonomisk ställning, 1989, Utbildningsklassificeringen 1997 (ISCED 1997) samt av de regionala indelningarna storområde, län, landskap och TE-central.

2. Metodbeskrivning av statistikundersökningen

I arbetskraftsundersökningen utgörs populationen av de 15–74-åringar som är permanent bosatta i Finland. Populationen omfattar också personer som tillfälligt vistas utomlands (kortare tid än ett år) samt de utlänningar som registrerats i Finlands befolkningsdatasystem och som vistas i Finland minst ett år (http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/home.nsf/pages/index_sve). Till EU:s statistikbyrå Eurostat levereras också uppgifter om personer under 15 år och över 75 år (dessa intervjuas inte). I undersökningen definieras ålder efter den faktiska åldern vid undersökningstidpunkten. Därför hör 14-åringarna till urvalet, men ingår i undersökningen först efter att ha fyllt 15 år. På motsvarande sätt ingår äldre personer inte längre i undersökningen efter att de har fyllt 75 år.

Urvalet i arbetskraftsundersökningen tas två gånger om året ut med ett stratifierat slumpmässigt urval ur Statistikcentralens befolkningsdatabas, som grundar sig på det centrala befolkningsregistret. Undersökningen är en panelundersökning där samma person intervjuas fem gånger. Intervjuerna görs med tre månaders mellanrum, utom den fjärde intervjun, som görs sex månader efter den tredje intervjun. Mellan den första och den sista intervjuomgången förflyter 15 månader. I urvalet ingår varje månad omkring 12 000 personer, i genomsnitt var 300:e person av populationen. Urvalet består av fem rotationsgrupper, som under olika månader kommit med i undersökningen. Urvalet byts stegvis så att olika personer är i tur att svara under de tre på varandra följande månaderna. Under två på varandra följande kvartal är 3/5 av intervjupersonerna samma. Urvalens överlappning under på varandra följande år är 2/5.

Statistikcentralens intervjuare samlar in uppgifterna med hjälp av datorstödda telefonintervjuer. År 2008 gjordes ungefär 116 000 intervjuer. Bortfallet var i medeltal 20,5 procent.

Resultaten i urvalet viktas att svara mot hela befolkningen i åldern 15–74 år. Bortfallets inverkan på resultaten korrigeras genom att använda s.k. kalibrering av vikter där man med viktning producerar korrekta befolkningsfördelningar efter region, kön och ålder. Som hjälpinformation används dessutom uppgifterna i arbets- och näringsministeriets register över arbetssökande.

Siffrorna i arbetskraftsundersökningen, liksom alla siffror som fås genom urvalsundersökningar, är s.k. estimat. Ett estimat är den skattning av populationens egenskap som erhållits med matematiskt förfarande (estimering) med hjälp av urvalsobservationer. T.ex. antalet arbetslösa som i januari 2009 uppgick till 184 000 personer är en skattning, dvs. estimat, av antalet arbetslösa bland 15-74-åringa i Finland, som man erhållit med sådant förfarande.

Kvartals- och årsestimaten är medeltal av månadsestimaten. Antalet arbetsdagar och arbetade timmar estimeras efter antalet kalenderdagar under månaden. Kvartals- och årsestimaten av antalet arbetsdagar och arbetade timmar är summan av månadsestimaten.

Arbetskraftsundersökningens sysselsättnings- och arbetslöshets-siffror varierar relativt regelbundet under årets olika månader. På basis av arbetskraftsundersökningen publiceras också s.k. trender där variationen som upprepas oförändrad från år till år har raderats. Riktningen för den långsiktiga utvecklingen samt konjunkturväxlingen kan bättre observeras i trenden än i de outjämnade månatliga siffrorna. På grund av metoden kan de senaste siffrorna i trenden förändras något då följande månads uppgifter tas med i serien. Det är skäl att beakta trendernas preliminära karaktär då man drar slutsatser från siffrorna. Tidsseriernas trendkomponenter beräknas från och med juni 2007 med Tramo/Seats-metoden som rekommenderas av

EU:s statistikbyrå Eurostat. Läs mer om trenden och begränsningarna av dess användning <http://tilastokeskus.fi/til/tyti/men.html> (på finska).

3. *Felfrihet och exakthet*

Tillförlitligheten av siffrorna i arbetskraftsundersökningen påverkas av svarsbortfallet (se ovan), mättningsfel och den slumpvariation som beror på urvalet.

Mättningsfel uppkommer bl.a. på grund av att frågorna kan uppfattas och tolkas på olika sätt eller uppgiftslämnarna kan låta bli att ange vissa uppgifter. Genom att utveckla och testa intervjublanketterna och utbilda intervjuarna försöker man minska mättningsfelen.

Med slumpmässig variation som beror på urvalet avses att de siffror som beräknats utgående från olika urval avviker något från varandra. Vid en grov uppskattning av storleken på den slumpmässiga variation som beror på urvalet är huvudprincipen i olika situationer den att **1) ju större urvalsunderlag vid beräkningen av siffrorna och 2) ju större befolkningsgrupp siffrorna beskriver desto mindre urvalsberoende osäkerhet ingår det i siffrorna.** Till exempel kvartalssiffrorna är noggrannare än de månadssiffror som gäller samma sak, eftersom kvartalsuppgifterna erhållits genom intervjuer med ett tre gånger större antal personer jämfört med månadsuppgifterna. Den största noggrannheten har de siffror som gäller hela året. Den senare principen innebär att siffrorna för antalet sysselsatta och arbetslösa som erhållits med ett lika stort urval, dvs. estimat, är desto exaktare ju större delgrupp de gäller. Då den aktuella delgruppen minskar ökar den slumpmässiga variationen som beror på urvalet. Därför är t.ex. antalet arbetslösa i olika åldersgrupper eller i olika regioner inte lika tillförlitliga som det totala antalet arbetslösa.

Den inexakthet som beror på urvalet skattas med hjälp av medelfelet i estimatet. Hur stort medelfelet är beror både på urvalsstorleken och på variationen i den egenskap som är föremål för granskning, dvs. variabelns varians. Med hjälp av medelfelet är det möjligt att beräkna estimatets konfidensintervall, där populationens värde med en viss sannolikhet återfinns. Arbetskraftsundersökningens 95 procent konfidensintervall är ett intervall, där det faktiska värdet för den aktuella egenskapen med 95 procent sannolikhet återfinns. I januari 2009 var till exempel det 95 procentiga konfidensintervallet för antalet arbetslösa $184\,000 \pm 15\,000$, dvs. 169 000–199 000. Den del som skall läggas till och dras av från estimatet, här 15 000, fås genom att multiplicera estimatets medelfel, här 7 500 personer, med det 95 procentiga konfidensintervallets koefficient 1,96.

Exempel på exaktheten av antalet sysselsatta och arbetslösa efter delgruppens storlek

För att åskådliggöra storleksklassen av slumpmässig variation presenteras i följande tabeller 1–3 exempel på olika stora estimat för antalet sysselsatta och arbetslösa, deras konfidensintervaller på 95 procent och andra nyckeltal gällande tillförlitligheten. Storleksklassen på den slumpmässiga variationen som presenterats i exemplen är en grov uppskattning av den övre gränsen av den slumpmässiga variationen, när granskningen gäller ett estimat av ett motsvarande antal av sysselsatta eller arbetslösa efter kön, ålder eller region. T.ex. i liknande stora delgrupper efter näringsgren är konfidensintervallen större. Exemplet i tabell 1 gäller månadsestimat. Tabellerna 2–3 innehåller motsvarande uppgifter gällande kvartals- och årsestimat.

Tabell 1. Exempel på exaktheten av månadsestimaten av olika storleksklass: Antalet sysselsatta och arbetslösa efter kön, ålder och region. ¹⁾

	Månads- estimat	Månadsestimats konfidensintervall på 95 %	Medelfel	Relativt medelfel
	personer	personer	personer	%
Sysselsatta	2 400 000	± 27 800	14 200	0,6
	1 200 000	± 21 000	10 700	0,9
	600 000	± 15 300	7 800	1,3
	300 000	± 11 600	5 900	2,0
	100 000	± 6 700	3 400	3,4
	50 000	± 4 700	2 400	4,8
	10 000	± 2 900	1 500	15,0
Arbetslösa	230 000	± 15 100	7 700	3,3
	120 000	± 11 800	6 000	5,0
	90 000	± 10 800	5 500	6,1
	60 000	± 9 000	4 600	7,7
	30 000	± 6 900	3 500	11,7
	20 000	± 5 100	2 600	13,0
	10 000	± 3 700	1 900	19,0

1) Uppgifterna kan användas som riktgivande värden för exaktheten av motsvarande antal sysselsatta eller arbetslösa efter kön, ålder och region.

Tabell 1 anger t.ex. att om månadsestimaten för sysselsatta i delgruppen är omkring 300 000 personer placerar sig det faktiska antalet sysselsatta i populationen med 95 procents sannolikhet mellan 300 000 ± 11 600 personer. Storleken på detta konfidensintervall i relation till storleken på estimaten är klart större än motsvarande andel då det gäller det stora estimaten på första raden i tabellen. Konfidensintervallen för estimaten som är under 300 000 personer är relativt sett ännu större.

En jämförelse mellan uppgifterna i tabellerna 1–3 åskådliggör också att års- och kvartalsuppgifterna är exaktare än de månatliga uppgifterna. 95 procents konfidensintervall för kvartalsestimaten på 300 000 sysselsatta personer, 300 000 ± 6 700 personer (tabell 2), är tydligt mindre än det ovan granskade konfidensintervallet för motsvarande månadsestimaten. Årsestimaten är ännu exaktare än kvartalsestimaten (tabell 3). Denna skillnad i exaktheten är ändå inte lika stor som motsvarande skillnad mellan de månatliga uppgifterna och kvartalsuppgifterna.

Tabell 2. Exempel på exaktheten av kvartalsestimaten av olika storleksklass: Antalet sysselsatta och arbetslösa efter kön, ålder och region.¹⁾

	Kvartals- estimat	Kvartalsestimatets konfidensintervall på 95 %	Medelfel	Relativt medelfel
	personer	personer	personer	%
Sysselsatta	2 400 000	± 16 100	8 200	0,3
	1 200 000	± 12 500	6 400	0,5
	600 000	± 8 800	4 500	0,8
	300 000	± 6 700	3 400	1,1
	100 000	± 4 700	2 400	2,4
	50 000	± 3 900	2 000	4,0
	10 000	± 2 000	1 000	10,0
Arbetslösa	230 000	± 8 800	4 500	2,0
	120 000	± 6 900	3 500	2,9
	90 000	± 6 100	3 100	3,4
	60 000	± 5 100	2 600	4,3
	30 000	± 3 500	1 800	6,0
	20 000	± 3 100	1 600	8,0
	10 000	± 2 400	1 200	12,0

1) Uppgifterna kan användas som riktgivande värden för exaktheten av motsvarande antal sysselsatta eller arbetslösa efter kön, ålder och region.

Tabell 3. Exempel på exaktheten av årsestimaten av olika storleksklass: Antalet sysselsatta och arbetslösa efter kön, ålder och region.¹⁾

	Års- estimat	Årsestimatets konfidensintervall på 95 %	Medelfel	Relativt medelfel
	personer	personer	personer	%
Sysselsatta	2 400 000	± 15 700	8 000	0,3
	1 200 000	± 11 400	5 800	0,5
	600 000	± 7 800	4 000	0,7
	300 000	± 6 100	3 100	1,0
	100 000	± 3 300	1 700	1,7
	50 000	± 2 500	1 300	2,6
	10 000	± 800	400	4,0
Arbetslösa	230 000	± 7 100	3 600	1,6
	120 000	± 5 700	2 900	2,4
	90 000	± 4 500	2 300	2,6
	60 000	± 3 500	1 800	3,0
	30 000	± 2 400	1 200	4,0
	20 000	± 2 000	1 000	5,0
	10 000	± 1 600	800	8,0

1) Uppgifterna kan användas som riktgivande värden för exaktheten av motsvarande antal sysselsatta eller arbetslösa efter kön, ålder och region.

Statistisk beskrivning av estimeringens tillförlitlighet

Estimeringsmetoden i arbetskraftsundersökningen bygger på kalibrering av vikter där de ursprungliga urvalsvikterna som beräknats utgående från urvalsschemat omarbetas med en regressionsmodell så att de önskade befolkningsfördelningarna blir korrekta.

Estimatens noggrannhet uppskattas med hjälp av deras medelfel. **Medelfel** (urvalsvariansens kvadratrot) anger hur tätt värdet av parametern, som estimerats utgående från observationer, har koncentrerats runt parametern för den population som mäts. Medelfellets storlek påverkas av urvalsschemat, antalet observationer i den aktuella total- eller delpopulationen, variationen förorsakad av undersökningsvariabelns fördelning samt egenskaperna hos beräkningsformeln.

Nyckeltal för tillförlitligheten av de observationer som härleds från medelfel är konfidensintervall och relativt medelfel. **Konfidensintervallen** beskriver på ett hur stort område det faktiska värdet av parametern hos populationen är i förhållande till estimatet som beräknats från urvalet. Vid beräkning av konfidensintervall fixeras önskad risknivå. Risknivån på 5 procent i arbetskraftsundersökningen innebär att om uttagning av urval upprepades skulle det faktiska värdet på parametern i 95 fall av hundra falla inom konfidensintervallen och i 5 fall utanför.

Relativt medelfel (variationskoefficient) är medelfellets procentandel av estimatet. När medelfelet ställs i relation till estimatets storlek elimineras effekten som beror på variabelskalan. Detta gör det lätt att jämföra värden på det relativa medelfelet hos olika variabler eller värden på samma variablers medelfel i olika delpopulationer med varandra.

För arbetskraftsundersökningens månatliga uppgifter och kvartalsuppgifter används som estimator för medelfel variansestimaten för den generaliserade regressionsestimaten (GREG). Eftersom arbetskraftsundersökningens urval byts ut gradvis under året inverkar det på årsestimatens statistiska exakthet och dess bedömning. Under två på varandra följande kvartal är 60 procent av intervjuerna de samma. Under ett år gäller 90 procent av intervjuerna personer som har intervjuats minst två gånger. De svar som samma personer under året gett under olika intervjuer korrelerar med varandra, om personernas arbetsmarknadsställning är oförändrad mellan intervjuomgångarna. För att beakta detta inbördes samband mellan svaren används i arbetskraftsundersökningen en approximation av klusterurval av grad 1 där man för dem som intervjuas flera gånger om året räknar ut en varians inom klustret. Klustren bildas utgående från intervjupersonen. Variansen inom klustret är noll ifall intervjupersonens arbetsmarknadsställning är oförändrad mellan de olika intervjuomgångarna under året.

T.ex. medelfelet för årsestimatet på 230 000 arbetslösa är med denna metod 3 600 och konfidensintervallet $230\,000 \pm 7\,100$ personer. Om alla de intervjuer som ligger till grund för årsestimatet skulle ha gällt olika personer skulle medelfelet för årsestimatet för arbetslösa ha varit 2 300 och konfidensintervallet $230\,000 \pm 4\,500$ personer. Intervjuerna av samma personer under olika kvartal förklarar att skillnaden i exaktheten mellan arbetskraftsundersökningens årsuppgifter och kvartalsuppgifter inte är så stor som man kunde anta på basis av antalet intervjuer.

4. Tidsenlighet och rättidighet

Arbetskraftsundersökningens resultat publiceras per månad, kvartal och år. Kvartals- och årsresultaten är medeltal av månadsresultaten, dvs. de beskriver situationen under den ”genomsnittliga” veckan under den aktuella undersökningsperioden. Uppgifter som gäller arbetsinsats är summan av resultaten under perioderna. De uppgifter som publiceras är slutliga. Endast säsongrensningen kan i någon mån ändra de senaste säsongrensade månatliga resultaten. Månadsuppgifterna publiceras ungefär tre veckor efter att undersökningsperioden gått ut. Kvartalsuppgifterna publiceras samtidigt med uppgifterna för den sista månaden i respektive kvartal. Kvartalsuppgifterna är statistiskt sett tillförlitligare än månadsuppgifterna och innehåller mera detaljerad information bl.a. om sysselsättningen och arbetsinsatser efter näringsgren samt exaktare regionala uppgifter. Material levereras kvartalsvis till EU. Materialet används för att utarbeta statistik över medlemsländerna. Mera detaljerade resultat publiceras i årsstatistiken som färdigställs ungefär ett halvt år efter att undersökningsåret gått ut.

5. Tillgänglighet och transparens

Resultaten av arbetskraftsundersökningen publiceras i serien Arbetsmarknaden i Finlands officiella statistik (FOS). De mest centrala resultaten för respektive månad och kvartal publiceras på bestämda dagar på internet på arbetskraftsundersökningens ingångssida http://tilastokeskus.fi/til/tyti/index_sv.html. Via länkarna på ingångssidan kommer man bl.a. till statistikens kvalitetsbeskrivning, begrepp och definitioner

samt arbetskraftsundersökningens avgiftsfria statistikdatabastabeller (StatFin). Uppgifterna fås över internet också ur Statistikcentralens avgiftsbelagda tidsseriedatabas ASTIKA.

Arbetskraftsstatistikens tryckta årspublicering innehåller en beskrivning av undersökningsmetoden, definitioner på centrala begrepp, beskrivningar av klassificeringarna samt undersökningens intervjublankett. Tabellerna i årspubliceringen fås också i elektroniskt form (Excel). Statistik över utbildning och yrkesstruktur inom arbetskraften har publicerats vartannat år i serien Arbetsmarknaden i FOS. Uppgifterna i arbetskraftsundersökningen publiceras dessutom regelbundet i Statistisk årsbok för Finland samt i Statistisk översikt. Förfrågningar om avgiftsbelagda specialutredningar kan riktas till arbetskraftsundersökningens informationstjänst.

Uppgifterna i arbetskraftsundersökningen överläts inte i identifierbar form till någon utanför Statistikcentralen (Statistiklagen 280/2004, Personuppgiftslagen 523/1999). Materialet kan överlätas endast på basis av ett separat avtal för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar efter att identifikationsuppgifterna har raderats. Det material som bearbetats för EU-arbetskraftsundersökningen levereras till EU:s statistikbyrå utan identifikationsuppgifter. Uppgifterna i arbetskraftsundersökningen skyddas enligt den skyddsklass som definierats i Statistikcentralens datasekretessdirektiv.

http://www.tilastokeskus.fi/meta/rekisteriselosteet/rekisteriseloste_tyovoimatutkimusty81.html (på finska).

Informationstjänst tyovoimatutkimus@stat.fi och tfn (09) 17341.

6. Jämförbarhet

En månatlig arbetskraftsundersökning har gjorts sedan år 1959, till att börja med under namnet arbetskraftsförfrågan. Under denna tid har dess uppgiftsinnehåll, insamlingssätt och metoder utvecklats flera gånger. De viktigaste uppgifterna finns att tillgå som en jämförbar tidsserie fr.o.m. år 1989.

Till att börja med gjordes datainsamlingen, som då var innehållsmässigt mindre omfattande, som en postenkät. År 1976 blev uppgiftsinnehållet mer omfattande och metoden reviderades. Åren 1977–93 bestod undersökningen av en månadsenkät och en kompletterande årsintervju, som gjordes per telefon. Datainsamlingen för månadsenkäten ändrades år 1983 från en postenkät till en telefonintervju, vilket gjorde att bortfallet minskade från omkring 30 procent till 4 procent.

Efter att Finland gick med i Europeiska unionen harmoniserades arbetskraftsundersökningen med EU:s gemensamma arbetskraftsundersökning. Till en början, under åren 1995–1998, samlades uppgifterna för EU-arbetskraftsundersökningen in via separata intervjuundersökningar på våren. Månadsundersökningen reviderades stegvis att svara mot EU-arbetskraftsundersökningen. Under år 1997 utvidgades innehållet i månadsundersökningen, vid datainsamlingen övergick man till datorstödda telefonintervjuer (CATI) och begreppen och definitionerna förenhetligades för att bättre än tidigare motsvara Europeiska unionens och FN:s internationella arbetsorganisation ILO:s anvisningar och rekommendationer. Definitionen av arbetslös justerades ännu i maj 1998 och de publicerade tidsserierna korrigerades retroaktivt att motsvara de reviderade definitionerna.

I april 1999 utvidgades innehållet i arbetskraftsundersökningen ytterligare, då månadsundersökningen och EU:s arbetskraftsundersökning sammanslogs till en kontinuerlig arbetskraftsundersökning. Från och med början av år 2000 övergick man till kontinuerlig undersökning, medan man tidigare samlade in varje månads uppgifter under en undersökningsvecka. Övergången till kontinuerlig undersökning inverkar på uppgifterna om arbetsdag och arbetstimmar, vilket gjort att de fr.o.m. år 2000 inte är helt jämförbara med tidigare uppgifter. Fr.o.m. år 2003 utvidgades undersökningsinnehållet med en s.k. hushållsdel som samlas in av ett delurval.

7. Tydlighet och konsistens

Förutom arbetskraftsundersökningen är Statistikcentralens statistik som gäller arbetsmarknaden statistiken över lediga arbetsplatser, undersökning om arbetsförhållanden, statistiken över arbetskonflikter, statistiken över olycksfall i arbetet samt sysselsättningsstatistiken.

Av dessa producerar sysselsättningsstatistiken information om befolkningens verksamhet i förhållande till arbetsmarknaden. På grund av datainsamlingssättet och definitionen av sysselsatta och arbetslösa

avviker uppgifterna i sysselsättningsstatistiken något från uppgifterna i arbetskraftsundersökningen. Sysselsättningsstatistiken är ett totalmaterial som baserar sig på olika myndigheters registeruppgifter. De uppgifter i sysselsättningsstatistiken som berättar om personernas verksamhet gäller i huvudsak årets sista vecka. Statistikens uppgifter om arbetslöshet baserar sig på arbets- och näringsministeriets register över arbetssökande. Färdigställandet av statistiken tar drygt 1 1/2 år, de preliminära uppgifterna färdigställs ungefär inom ett år. Eftersom sysselsättningsstatistiken är ett totalmaterial ger den bättre regionala uppgifter (även efter kommun) än arbetskraftsundersökningen samt uppgifter om små befolkningsgrupper, t.ex. om små näringsgrenar och yrkesområden. Begreppen i sysselsättningsstatistiken som bygger på administrativa register är inte internationellt jämförbara.

Uppgifterna i arbetskraftsundersökningen används vid Statistikcentralen vid sammanställandet av nationalräkenskaperna. Bl.a. på grund av detta följer man vid definieringen av de mest centrala begreppen i arbetskraftsundersökningen, så som befolkning, sysselsättning och arbetstimmar, så långt som möjligt rekommendationerna i nationalräkenskaperna (FN:s System of National Accounts, SNA och European System of Accounts, ESA). I arbetskraftsundersökningen avviker definieringen av den offentliga sektorn något från sektorindelningen i nationalräkenskaperna. Värnpliktiga klassificeras i nationalräkenskaperna enligt ILO:s rekommendation som sysselsatta, medan värnpliktiga enligt arbetskraftsundersökningen inte tillhör arbetskraften.

De resultat om Finlands arbetskraftsundersökning som Europeiska unionens statistikbyrå Eurostat publicerar avviker från de resultat som publiceras i Finland på den punkten att värnpliktiga inte alls ingår i Eurostats uppgifter. I de flesta EU-länderna hör inte värnpliktiga till arbetskraftsundersökningens population, dvs. till den s.k. hushållsbefolkningen. Detta leder till skillnader i resultaten i synnerhet då det gäller 15–24-åringar.

Också arbets- och näringsministeriet publicerar siffror om arbetslösa arbetssökande. Arbets- och näringsministeriets uppgifter bygger på en registerbaserad arbetsförmedlingsstatistik, som beskriver situationen månadens sista vardag. Definieringen av arbetslöshet i arbetsförmedlingsstatistiken bygger på lagstiftning och administrativa bestämmelser, vilket gör att de statistiska uppgifterna inte är internationellt jämförbara. Arbetsförmedlingsstatistiken förutsätter inte bl.a. att en arbetslös lika aktivt söker arbete som arbetskraftsundersökningen. Det finns också skillnader när det gäller godkännande av studerande som arbetslösa. Information om skillnaderna mellan statistik finns på adressen http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2008-02-19_men_002.html (på finska).

Förfrågningar

Laura Hulkko (09) 1734 2611

Anna Pärnänen (09) 1734 2607

Ansvarig statistikdirektör:

Riitta Harala

tyovoimatutkimus@stat.fi

www.stat.fi